

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS TECHNOLOGIJŲ VERTINIMO ORGANIZAVIMO LIETUVOJE APŽVALGA

2015-09-24

T

H

T

A

K

V

B

N

M

Kodėl sveikatos priežiūros technologijų vertinimas turi būti atliekamas?

- * Didėja gyventojų lūkesčiai ilgesnei sveiko gyvenimo trukmei. Ilgėja vidutinė gyvenimo trukmė.
- * Lėšos, skiriamos sveikatos priežiūrai, vis dar lieka ribotos.
- * Mokslo ir technologijų pažanga siūlo inovatyvias ar modifikuotas jau esamas sveikatos priežiūros technologijas. Kyla teisiniai, etiniai, ekonominiai ir klinikinės saugos bei efektyvumo klausimai.
- * Praktikoje plečiasi sveikatos priežiūros technologijų supratimas: prie jų priskiriami diagnostiniai ir gydymo metodai, medicininė įranga, vaistai, reabilitaciniai ir prevenciniai metodai, sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo ir palaikymo sistemos.

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo raida Lietuvoje I

- * Pirmosios sveikatos priežiūros technologijų vertinimo užuomazgos siekia nepriklausomybės atkūrimo metus: Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. I-1939 patvirtinta Lietuvos nacionalinė sveikatos koncepcija akcentuoja gyventojų aprūpinimą saugiais ir efektyviais medikamentais, valstybinę pareigą ekonominėmis paskatomis „stimuliuoti mokslo ir technikos pažangą, jos socialinę kryptį, pažangios higieniniu ir ekologiniu požiūriu technologijos diegimą“.
- * 1994 metais priimtas Sveikatos sistemos įstatymas įtvirtina draudimą naudoti neįvertintas ar neapčiuotas asmens sveikatos ir visuomenės sveikatos priežiūros technologijas.
- * 1998 metais patvirtinta Lietuvos sveikatos programa sveikatos priežiūros paslaugų finansavimą sieja su naudingumu: „Prioritetiškai turi būti finansuojamos sveikatos priežiūros paslaugos ir atitinkamos medicinos technologijos, kurios užtikrina kuo didesnę naudą pacientams. Priimant sprendimus dėl prioritetų, vertėtų analizuoti, kiek papildomų paciento kokybiško gyvenimo metų užtikrina alternatyvios sveikatos priežiūros technologijos.“

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo raida Lietuvoje II

- * Nors ir formaliai vykstantys procesai ir iniciatyvos nebuvo įvardijami kaip sveikatos technologijų vertinimas, bet tam tikri sveikatos technologijų vertinimo elementai praktikoje po truputėlį radosi:
- * 2004-2006 BPD, 2007-2013 m. ES finansinės paramos investicijos grindžiamos kaštų-naudos analize, orientuojantis į socialiai ir ekonomiškai naudingus sprendimus, paremtus klinikinio efektyvumo ir mokslo įrodymais;
- * 2004 m. patvirtintas Sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl ligų diagnostikos ir gydymo metodikų bei technologijų, tinkamų daugkartiniam naudojimui“;
- * Asmens sveikatos priežiūros įstaigose rengiami, tvirtinami ir taikomi ligų diagnostikos ir gydymo protokolai

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo raida Lietuvoje III

- * 2010m. Sveikatos priežiūros sistemos reformos tęstinumo, sveikatos priežiūros infrastruktūros optimizavimo programa papildoma 8¹ punktu, kuriuo pripažįstama, jog svarbu sukurti ir įdiegti sveikatos priežiūros technologijų vertinimo, nepageidaujamų įvykių registracijos ir stebėsenos sistemą, parengti brangių ir naujų sveikatos priežiūros technologijų naudojimo analizes bei sukurti sveikatos technologijų vertinimo strategiją. Taip pat būtina stiprinti sveikatos priežiūros technologijų vertinimo specialistų gebėjimus, informuoti visuomenę sveikatos priežiūros kokybės ir technologijų vertinimo klausimais.
- * 2012 metais VASPVT pradedamos vertinti sveikatos priežiūros technologijos, susijusios su medicinos prietaisais.

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo raida Lietuvoje IV

- * 2012 m. įvykusioje Metinėje Sveikatos forumo konferencijoje „Sveikatą 2020 metams kuriame šiandien“ viena iš pagrindinių temų - „Sveikatos technologijų vertinimo svarba sveikatos politikoje“. Akcentuojama šių technologijų vertinimo nauda, saugant pacientus ir siekiant sveikatos technologijų prieinamumo bei efektyvumo augimo sveikatos sektoriuje. Didelis dėmesys buvo skiriamas naujų sveikatos technologijų planavimo klausimams.
- * 2013 m. visuomenės sveikatos priežiūros technologijos pradėtos vertinti Higienos institute.
- * 2014 m. Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programoje numatyta skatinti sveikatos technologijų vertinimą ir gerinti sveikatos sistemos efektyvumą, plėtoti itin efektyvias sveikatos technologijas, kurių efektyvumas yra įrodytas, ir siaurinti mažiau efektyvių sveikatos technologijų taikymą, ribojant jų kompensavimą iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto ar valstybės biudžeto lėšų.

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo komitetas

- * 2014 metais SAM įkurtas Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo komitetas, kurio pagrindinė paskirtis formuoti nuoseklią ir kiek įmanoma vienodą asmens, visuomenės ir farmacijos technologijų vertinimo praktiką.
- * Komitetas veikia kaip tarpininkas tarp sveikatos priežiūros technologijų vertinimą atliekančių subjektų ir Sveikatos apsaugos ministro – Komitete gimsta siūlymai dėl sveikatos priežiūros technologijų vertinimo prioritetų, aprobuojamos vertinimo ataskaitos ir teikiami siūlymai Sveikatos apsaugos ministrui dėl jų pritaikymo praktikoje.

Pagrindiniai sveikatos priežiūros technologijų vertinimo proceso dalyviai

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo paraiškos teikėjai– Sveikatos priežiūros technologijų vertinimą atliekančių subjektų nustatyta tvarka paraiškas dėl technologijų vertinimo teikiantys juridiniai asmenys;

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimą atliekantys subjektai – Higienos institutas, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos veikiantys pagal savo kompetenciją: HI-ligų profilaktikos srityje, VVKT – vaistų srityje, VASPVT - medicinos priemonių arba terapijos ar chirurgijos procedūrų, diagnostikos arba gydymo priemonių, naudojamų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas srityje.

SAM veikiantis technologijų vertinimo komitetas

Vertinimo rekomendacijų adresatas

Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo organizavimas

- * Paraiškos teikėjai iki einamųjų metų kovo 1 d. teikia paraiškas dėl sveikatos priežiūros technologijų vertinimo sveikatos priežiūros technologijų vertinimą atliekantiems subjektams.
- * Sveikatos priežiūros technologijų vertinimą atliekantys subjektai, gavę sveikatos priežiūros technologijų vertinimo paraiškos teikėjų prašymus įvertinti atitinkamas sveikatos priežiūros technologijas, iki einamųjų metų balandžio 1 d. pateikia Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo komitetui išvadas dėl paraiškų atitikimo prioritetams. Komitetas sudaro technologijų vertinimo eilę.
- * **Ne visos sveikatos priežiūros technologijos turi būti vertinamos – tai, kas įdomu mokslui, nebūtinai sutampa su praktiniais poreikiais.**

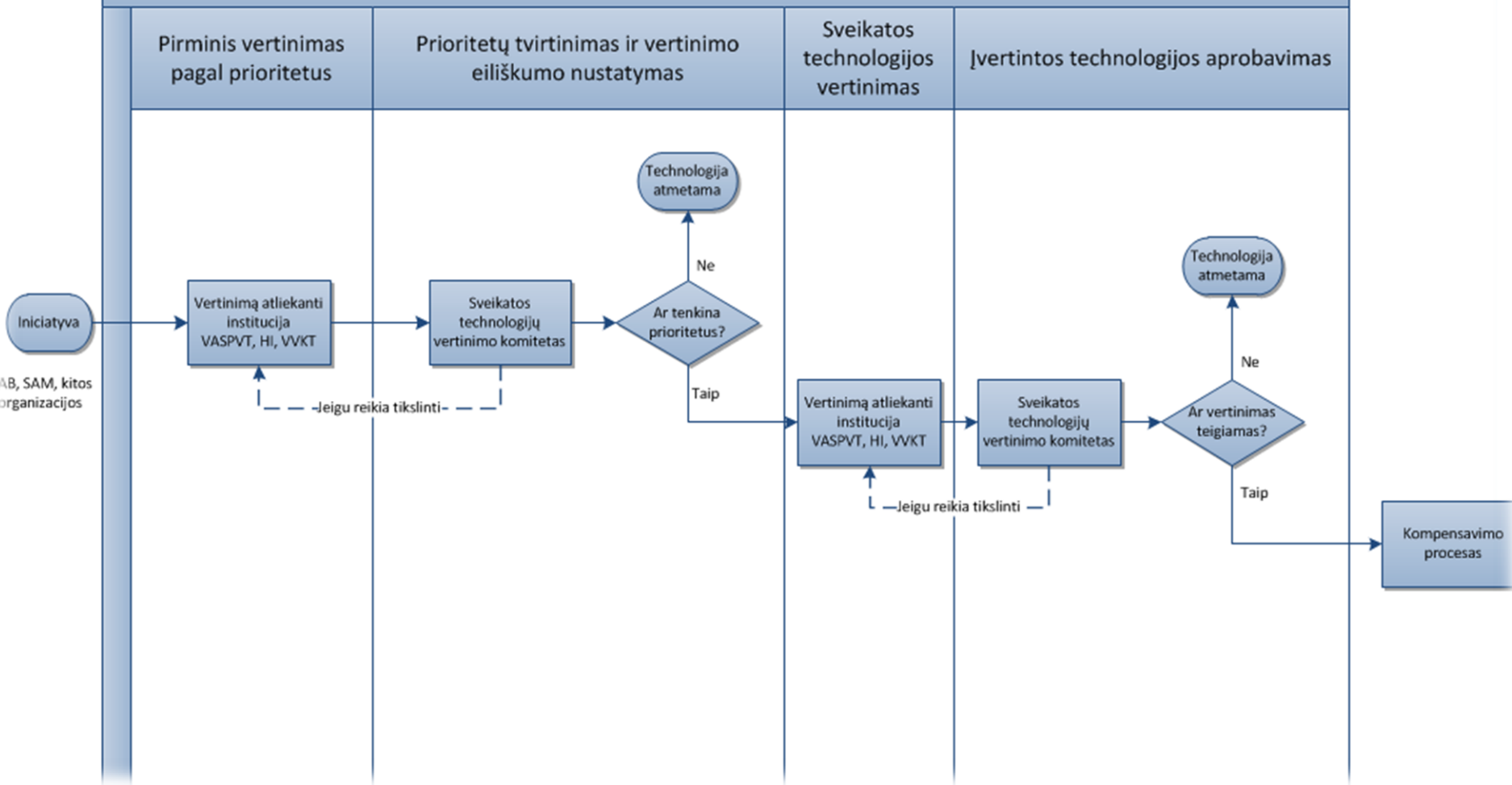
Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo prioritetai

Pirmenybė teikiama toms sveikatos priežiūros technologijoms, kurios:

- * orientuotos į didžiausių populiacinių problemų sprendimą (vertinamas mirtingumo, sergamumo, darbingumo lygis);
- * Yra plataus poveikio masto
- * Jų efektyvumą pagrindžia pakankami klinikiniai, ekonominiai ir moksliniai duomenys

Sveikatos technologijų vertinimo schema

Iššūkiai

- * Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo strategijos parengimas, prioritetų vertintinoms sveikatos priežiūros technologijoms nustatymas
- * Riboti vertinimą atliekančiųjų institucijų resursai
- * Galimas projektų lėšomis parengtų ekspertų „protų nutekėjimas“
- * Sveikatos technologijų vertinimo integravimas į strateginių sprendimų priėmimą (investicijų planavimas, ligų, vaistinių preparatų ir MPP kompensavimo politika, inovatyvūs/ikiprekybiniai pirkimai ir kt.)
- * Atotrūkis tarp mokslo ir praktikos
- * Tarpžinybinis bendradarbiavimas
- * STV atliekančių subjektų nepriklausomumas teikiant aukšto lygio ekspertinę pagalbą

Galimybės

- * Optimalus sveikatos priežiūros resursų pasiskirstymas. Geriausias kaštų ir naudos santykis
- * Aukšto lygio, objektyvi ekspertinė pagalba priimant sprendimus dėl naujų, brangių ar ypač plačiai naudojamų technologijų diegimo arba jų atsisakymo
- * Saugi ir veiksminga sveikatos politika, kurios dėmesio centre – pacientas
- * Galimybės mokslui, sveikatos politikos formuotojams ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams bendradarbiauti

Dėkoju už dėmesį!

**Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos išteklių priežiūros ir
inovacijų valdymo departamentas**

El. p.: justina.januseviciene@sam.lt

Tel. (8 5) 2661442

